

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Teorie a metody archeologie

1. Transformace archeologických pramenů
2. Analýza a deskripce archeologických pramenů
3. Metody syntézy struktur v archeologii
4. Interpretace archeologických struktur
5. Základní archeologická paradigmata
6. Artefakty jako prostředky adaptace
7. Artefakty jako prostředky specializace
8. Artefakty jako prostředky komunikace
9. Pojetí kulturní změny v archeologii (včetně kolapsu a regenerace)
10. Hlavní nedestruktivní metody velkoplošného nedestruktivního výzkumu
11. Hlavní metody bodového nedestruktivního výzkumu
12. Výzkum terénu prostřednictvím málo destruktivních a vzorkovacích postupů
13. Analytický povrchový průzkum a jeho aplikace v českých projektech
14. Využití letecké fotografie pro terénní archeologický výzkum
15. Metoda vizuálního leteckého průzkumu z malých výšek
16. Ověřování výsledků letecké prospekce terénním výzkumem. Integrace letecké archeologie, povrchového průzkumu a geofyzikálního měření
17. Aplikace geochemických metod a detekce geobotanických indikátorů
18. Terénní archeologický projekt, jeho definice a postup
19. Strategie terénního výzkumu od kryvem: plošný výzkum a vzorkování ve vědeckých projektech a v ochraně kulturního dědictví
20. Způsoby získávání terénních dat, analýza a deskripce strat, postupy a příklady terénní dokumentace
21. Archeologické postupy (tradiční vs. inovativní) při zkoumání architektury a staveb, kontextuální analýzy zastavěného prostředí, sociální významy staveb
22. Principy tvorby stratigrafických diagramů, stratigrafické zákony, význam studia stratigrafie
23. Postexkavace, syntéza a interpretace stratigrafických dat, vytvoření sekvence a tvorba chronologie archeologické lokality
24. GIS a jeho využití v dokumentaci a ochraně archeologického dědictví
25. 3D dokumentace v archeologii (fotogrammetrie, laserové skenování, 3D modelování)

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Archeologie krajiny a staveb

1. Vývoj vztahu tradičního vedení archeologického výzkumu a aplikace nedestruktivních postupů při sběru archeologických dat
1. Význam kombinace různých druhů nedestruktivních metod pro poznání podoby a proměn kulturní krajiny v minulosti
2. Významné projekty založené na využití nedestruktivních metod (Evropa, ČR)
3. Význam leteckého laserového skenování pro studium pravěké/historické krajiny
4. Aplikace GIS v projektech krajinné archeologie (příklady realizovaných projektů)
5. Základní procesy změn na povrchu krajiny a jejich účinek na archeologické prameny
6. Fenomén krajiny a jeho pojetí v archeologii a v přírodních vědách
7. Studium v terénním reliéfu zachovaných archeologických pramenů v jejich krajinném kontextu od renesance do současnosti
8. Environmentální archeologie a rekonstrukce minulých krajín
9. Studium pravěkých/středověkých sídel a krajiny v české poválečné archeologii
10. Základní přehled oborů integrovaných do poznání historické krajiny a jejich charakteristika (historická geografie, kartografie, geografie, přírodní vědy)
11. Základní typy krajiny, geomorfologické jednotky, sídelní zóny
12. Archeologie a pravěká krajina jako prostředí přírodních determinant
13. Krajina jako prostor ekonomických vztahů
14. Krajina jako artefakt a prostředí symbolických vztahů
15. Kontinuita a proměny evropské kulturní krajiny v pravěku
16. Kontinuita a proměny evropské kulturní krajiny od středověku do 19. století
17. Obytná jednotka a její stavební kontext od pravěku do konce antiky
18. Doklady kultovních staveb pravěku a antiky
19. Veřejné stavby antického světa (divadlo, stadión, lázně, obchod, škola a další)
20. Předantická a antická města a jejich rozvržení
21. Řecký a římský slohový výraz
22. Raně křesťanské kostely západokřesťanského kulturního okruhu
23. Vesnické a městské domy středověkých Čech a Moravy
24. Vývoj hradů od 8. do první poloviny 13. století na našem území
25. Sakrální stavby od Velké Moravy do 15. století v Čechách a na Moravě
26. Gotické hrady, jejich doba, dispoziční typy a problémy s jejich studiem v ČR

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Archeologie středověku, novověku a modernity

1. Charakterizujte pojem slovanská kulturní jednota a zasad'te jeho používání do kontextu poválečné archeologie
2. Archeologické výzkumy (raně) středověkého Novgorodu
3. Vyjmenujte a stručně charakterizujte významná raně středověká hradiště na Slovensku
4. Archeologické prameny raně středověké Skandinávie: hospodářství, venkovská/městská sídla, přístavy a obchodní centra, opevněné celky
5. Typy sídel a nejvýznamnější zkoumané lokality (vesnické osady, sídla elity, městské celky, církevní a administrativní centra, nejstarší hrady) raně středověké Anglie
6. Vymezení archeologie novověku, přístupy a témata (Evropa)
7. Archeologický výzkum novověké vesnice a osídlení
8. Archeologie konfliktů novověku
9. Nemovité artefakty novověku jako předmět archeologického studia (vybraný příklad)
10. Movité artefakty novověku jako předmět archeologického studia (vybraný příklad)
11. Industriální archeologie – představení subdisciplíny a příklady řešených problémových okruhů
12. Archeologie moderních konfliktů – představení subdisciplíny a příklady řešených problémových okruhů
13. Archeologické studium zločinů nacismu a komunismu
14. Archeologie současnosti („Contemporary Archaeology“) – představení subdisciplíny a příklady řešených problémových okruhů

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA

TÉMATICKÝ OKRUH: Archeologie pravěké a starověké Evropy

1. Proces neolitizace Evropy s přihlédnutím k archeogenetice
2. Neolitická sídliště a domy mírného evropského pásu
3. Pohřební ritus v neolitu střední Evropy
4. Monumentální stavby neolitu mírného evropského pásu
5. Dlouhé mohyly a první pohřební monumenty (historie výzkumu, geografické rozšíření, regionální variabilita, účel)
6. Rodina v eneolitu (archeologické prameny, patri- a matrilinearita, exogamie, rekonstrukce vztahů na základě konkrétních lokalit – Hazleton North, Koszyce, Eulau)
7. Migrace v eneolitu (archeologické doklady, analýzy aDNA)
8. Velká příkopová ohrazení a rituální krajina (geografické rozšíření, účel, role při formování a užívání krajiny)
9. Sídlní struktury doby bronzové ve střední Evropě (charakteristika areálů aktivit a jejich vzájemných vazeb, užívání krajiny, významné lokality)
10. Variabilita pohřebního ritu doby bronzové ve středoevropském kontextu (charakteristika a proměny pohřebního ritu v průběhu doby bronzové, významné lokality)
11. Kulturní kontakty v evropské době bronzové (migrace, směna, symbolické systémy)
12. Technologické inovace doby bronzové (zejm. metalurgie bronzu, výrobní postupy, depoty)
13. Halštatská knížecí sídla a knížecí hroby
14. Hallstatt a La Tène – eponymní naleziště doby železné
15. Pozdně laténská oppida střední Evropy
16. Keltové a Germáni – otázka etnicity obyvatelstva ve střední Evropě v době železné a římské
17. Marobudova říše ve středoevropském kontextu
18. Markomanské války
19. Etruskologie
20. Archeologie antického Říma (republika a císařství)